

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 17959-01-10 מדינת ישראל נ' קם

בפני כב' השופטת נ' אחיטוב, אב"ד

כב' השופטת מ' דיסקין

כב' השופט ר' בן-יוסף

בעניין: המאשימה

מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד הדס פורד-גפני

נגד

הנאשמת

ענת קם
ע"י ב"כ עו"ד אביגדור פלדמן ואיתן להמן

גזר דין

1. מלכתחילה, הועמדה הנאשמת לדין בכתב אישום המייחס לה עבירות ריגול חמור (להלן: "העבירות"), לפי סעיפים 113(ב) ו-113(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק").
בטרם הוחל בשמיעת הראיות הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון. מתוקפן תוקן כתב האישום והעבירות הומרו לעבירה של ריגול חמור (אסור והחזקת ידיעה סודית), לפי סעיף 113(ג) רישא לחוק ולעבירה של מסירת ידיעה סודית, לפי סעיף 113א לחוק.
הנאשמת הודתה בכתב האישום המתוקן והורשעה בעבירות אלה על יסוד הודאתה.
2. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי במהלך השירות הסדיר שרתה הנאשמת בלשכת אלוף פיקוד מרכז מאוגוסט 2005 ועד יוני 2007. במסגרת תפקידה נחשפה למסמכים ומצגות מסווגים רבים, ובכללם, תכניות למבצעים צבאיים, סדרי כוחות ופריסתם, סיכומי דיונים שונים בצה"ל, הערכות מצב של צה"ל ויעדים שונים של צה"ל ועוד (להלן: "המסמכים"). הנאשמת שמרה את המסמכים והמצגות בתיקה מיוחדת ובסמוך לשחרורה מצה"ל, ממניעים אידיאולוגיים וגם לשם פרסומם לציבור, העתיקה אותם לשני תקליטורים - האחד למסמכים והאחר למצגות. לאחר מכן לקחה הנאשמת את תקליטור המסמכים לביתה והעתיקה אותו למחשב האישי בביתה, מבלי שהייתה מוסמכת לכך. התקליטור המועתק כלל 2,085 מסמכים, בהם כ-700 מסמכים מסווגים בסיווג "סודי" ו"סודי ביותר".
בקיץ 2008 התכוונה הנאשמת למסור עותקים מהמסמכים לעיתונאי יוסי יהושע אך מסיבות טכניות לא יצאה המסירה לפועל.
בחדש ספטמבר 2008 פגשה הנאשמת את העיתונאי אורי בלאו (להלן: "העיתונאי") והחליטה למסור לו דיסק נשלף, אליו העתיקה מעל 1500 מסמכים, בהם כ-150 מסמכים בסיווג "סודי ביותר" וכ-330 מסמכים בסיווג "סודי" (להלן: "הדיסק"). העיתונאי לקח את הדיסק לרשותו. לאחר מסירת הדיסק שוחחה הנאשמת עם העיתונאי מספר פעמים כדי לספק לו הבהרות לתכני

עמוד 1 מתוך 12

251

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 17959-01-10 מדינת ישראל נ' קם

המסמכים. בהסתמך על המידע שמסרה לו פרסם העיתונאי מספר כתבות בעיתון "הארץ" החל מנובמבר 2008.

ראיות לעונש

תסקיר קצין המבחן

3. התסקיר שהוגש בעניינה של הנאשמת מתאר את רקעה המשפחתי וקורותיה ועומד על מאפיינים אישיותיים שבאו לידי ביטוי בהתנהגותה. לא נפרט מעבר לכך. נציין רק, כי לנאשמת הייתה מוטיבציה גבוהה לשירות צבאי תורם, אולם בסופו של דבר, השירות הצבאי נתפס בעיניה ככלתי ייחודי ומאכזב. עוד מציינ התסקיר, כי שהותה בתנאי מעצר בית במשך תקופה ארוכה פגע קשות במצבה הנפשי של הנאשמת. וגרם לה לחוש כי עולמה חרב עליה.

ראיות התביעה

4. באשר לחומרה היתרה הטבועה במעשי העבירה בהם הורשעה הנאשמת, העידה התביעה מטעמה מומחה לענייני מודיעין, ששימש בעבר ראש ענף אבטחת מידע בצה"ל. בחוות דעתו (ת/1) ובעדותו בבית המשפט עמד העד בהרחבה על תוכן המסמכים, טיבם ומשמעותם והדגיש את חשיבותם הצבאית ובעיקר את הנזק הפוטנציאלי העצום הגלום בתוכם לו נפלו לידי האויב. בסקרו את מהותם של המסמכים הבהיר העד, כי רק מיעוט מבוטל מתוכם עוסק בעניינים שאינם בעלי תוכן מבצעי גרידא, עובדה חמודדת ומעצימה את הסכנה הרבה הטמונה בחשיפתם. כמו כן הצביע על עובדות נוספות המשוות למעשים חומרה מופלגת. בין היתר בכך שמחשבה של הנאשמת היה מחובר לרשת האינטרנט הכללית, ללא כל אבטחה ייחודית, ואין לדעת אם המידע דלף ממנו לידי גורם זר. כן הצביע על החשש האינהרנטי הכרוך במסירת מסמכים לידי עיתונאי שאינו מכיר את החקשר ואת החשיבות שלהם. הוא הדגיש, כי ידוע ממקרים קודמים, שעיתונאים ישראלים שיתפו פעולה עם עיתונאים זרים במידע מסווג שהגיע לידיהם על מנת שהידעה תפורסם בכלי תקשורת זר שאינו כפוף לחוקי הצנזורה. עם זאת הבהיר, כי בשלב זה לא ידוע על פרסום זר שהתבסס על המסמכים שהיו ברשות הנאשמת. העד חוסיף ואמר, כי חרף הפקת הלקחים מהמקרה הודון לא ניתן למנוע באופן מוחלט ממי שמופקד על מערכת מאובטחת הוצאת מידע והעברתו לאדם אחר.

יצוין, כי ההגנה לא הגישה חוות דעת נגדית של מומחה מטעמה.

עמוד 2 מתוך 12

252

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 10-17959-01 מדינת ישראל נ' קם

ראיות ההגנה

6. ההגנה העלתה לעדות את הנאשמת, וכן שלושה עדים נוספים.

ראשון העיד גיסה של הנאשמת, מר סמואל סוקול, המשמש כתב ותחקירן בעיתון ה"יוזשינגטון פוסט" מזה כעשר שנים. בעדותו סיפר כי חרף הקשר המשפחתי ביניהם, במהלך כל שירותה הצבאי ולאחריו, מעולם לא מסרה לו הנאשמת פרט או פיסת מידע שהגיעו לידיה במסגרת תפקידה.

שני העיד אביה של הנאשמת, מר יגאל קם, אשר דיבר בהתרגשות על אישיותה ואופייה החיובי של בתו. הוא הדגיש את הדעות והאכפתיות שהפגינה לאורך השנים, וכדוגמא ציין את התנדבותה כמדריכה בתנועת הצופים בשכונת מצוקה. לדבריו, גם מפקדיה בצה"ל הביעו כלפיה הערכה גבוהה. בהתייחסו לרקע ממנו צמחה הנאשמת, אמר, כי מדובר במשפחה פטריוטית, בה נתפס השירות הצבאי כערך עליון ותעיד על כך העובדה שהוא עצמו, למרות היותו נכה צה"ל, בעקבות פציעה במהלך שירות מילואים, המשיך לשרת את המדינה בשתי מלחמות. לדבריו, החיטך שקבלה הנאשמת שולל כל אפשרות לקיומה של כוונה לפגוע בביטחון המדינה. לטעמו, כל שעשתה לא היה אלא: "...מעשה נואל, אוילי, מטופש, תפל וטפל".

לדעתו, פרסום מעצרה והעמדתה לדין שגועשה על דרך של מסיבת עיתונאים שערך ראש השב"כ הגיע לכדי דמוניזציה של ממש וגרם לתחושת רדיפה. בעקבות הפרסומים, רוססו כתובות גרפיטי על ביתו, צמיגי מכוניתו נחתכו ותלונה שהגיש למשטרה נתקלה בהתעלמות לאחר שזוהת כאביה של הנאשמת.

שלישי העיד מר רביב דרוקר – עיתונאי בערוץ 10, המגיש תכנית תחקירים ומשמש כפרשן פוליטי. הוא העיד, כי לעיתים קרובות, העבודה העיתונאית בתחום הפוליטי נסמכת על קבלתם ועיבודם לפרסום של מסמכים שהוצאו ללא רשות חוקית. באותם מקרים הידועים לו, כשהתגלתה זהותם של המקורות העיתונאיים שמסרו את המסמכים, לא הועמד לדין איש מהם והסנקציות שנקטו נעו בין נזיפה לבין הדחה מתפקיד.

7. הנאשמת עצמה עלתה על דוכן העדים ומסרה עדות מפורטת אודות חייה ונסיבות ביצוע העבירות.

בבקשה לשכנענו בטאמנותה למדינה ובמניעה החיוביים סיפרה כי עוד קודם לגיוסה, בעת שהועסקה כעיתונאית באתר "וואלה", פרסמה כתבות המעודדות שירות סדיר בצה"ל. טאמנה לדרכה זו ביקשה עם גיוסה לשרת בתפקיד מאתגר, ובהתאם אף ניסתה להתקבל לקורס טייס, אולם כשלה בשלב הגיבוש. גם ניסיונה לשרת בדובר צה"ל או גלי צה"ל, לא צלח. מבין האפשרויות שהוצגו בפניה בחרה לשמש פקידת לשכה ולשרת בבסיס סגור על פני תפקיד קל יותר בבסיס פתוח.

עמוד 3 מתוך 12

253

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 17959-01-10 מדינת ישראל נ' קם

30 אוקטובר 2011

לדבריה, עברה בדיקה לסיווג ביטחוני רק לאחר שהחלה לשמש בתפקידה בלשכת אלוף פיקוד מרכז (להלן "הלשכה").

זמן מה לאחר תחילת שירותה בלשכה ביקשה ושובצה לעבוד בחדר הדואר, שם נדרשה כחלק מתפקידה להזין למחשב מסמכים שהגיעו בפקס לשם הפצתם, תיוקם וגריסתם.

בהמשך השירות נשלחה לקורס קצינות שלישות, אולם שבועיים לפני סיומו הודחה מהטעם של "חוסר מערכתיות" ושב לשרת בתפקידה הקודם.

עם שובה ללשכה קיבלה תפקיד של עוזרת רלי"ש. במסגרת תפקיד זה טיפלה בדואר הנכנס והיוצא של אלוף הפיקוד והכינה עבורו חומר לדיונים ופגישות. היא זכתה לאמון מפקדיה וניתנה לה גישה ישירה לדואר האלקטרוני של הרלי"ש. בלשכה התקיימו מספר מערכות תקשורת מקבילות, ובכללן מערכת מחשב מסוגת באופן ייחודי, אליה ניתנה לה גישה אישית מיוחדת. לדבריה, בלשכה שררה אווירת פריצות במישורים של ביטחון המידע ושמירה על נהלי אבטחתו. כך, דלתות הלשכה לא ננעלו במגעולים האלקטרוניים שהותקנו בהן, ארוגות המסמכים לא ננעלו כנדרש והייתה גישה חופשית לכל דכפין.

בהנחיות העבודה שקיבלה נדרשה לייצר עותקים פיזיים של המסמכים שהגיעו בדואר האלקטרוני ולשם כך העבירה עותקים אלקטרוניים של המסמכים מהמערכת הייחודית למערכת הכללית, אשר הייתה מחוברת למדפסת. לדבריה, מטעמי נוחות נהגה לחשאי עותקים אלקטרוניים של חלק מהמסמכים זמינים במחשבה, שהיה מחובר לרשת הצבאית הרגילה (הידועה בכינוי צה"ל-נט) באופן שיהיה נוח להתמצאות. לעתים נדרשה למסור עותק פיזי של מסמך ישן שכבר נמחק מהמערכת המסווגת ושאיננו בתיקי הנייר היה קשה עד בלתי אפשרי. מסמכים שעקב גודלם היה קושי לשלוח בדואר האלקטרוני הועברו לתיקיות מחשב משותפות הפתוחות לכל חיילי הפיקוד, וזאת כדי שניתן יהיה לשלפן בקלות ממחשב אחר.

בתיקיות אלו נמצאו מסמכים סודיים נוספים שהועתקו בידי אחרים. הנאשמת ציינה, כי בין כלל המסמכים שסווגו "סודי ביותר" היה הבדל מהותי מבחינת חשיבותם וסודיותם הממשית.

מספר שבועות לפני תום שירותה הצבאי החליטה הנאשמת לקחת עותקים אלקטרוניים של המסמכים אותם שמרה, משום שסברה שטוב שיהיו בידיה, עקב כך שחלקם הארי עסק בתחקירים צבאיים הקשורים למלחמת לבנון השנייה. חיילת בעלת ידע טכני צרבה לבקשתה את תיקיות המסמכים על גבי תקליטורים. בסופו של דבר, נטלה עמה רק את תקליטור המסמכים ואילו את תקליטור המצגות השאירה באחת המגירות במשרד.

את התקליטור שלקחה לרשותה הניחה על השולחן בבית חוריה ומאוחר יותר העתיקה את תוכנו למחשב הנייד שלה מחשש שילך לאיבוד. בסופו של דבר, התקליטור אכן אבד.

חודשיים לאחר שחזרה עברה לגור בתל אביב בדירה עם שותפים ולקחה עמה את המחשב. היא המשיכה לעבוד כעיתונאית ב"וואלה", ואז, בקיץ 2008, החליטה לעשות שימוש במסמכים.

מלכתחילה חשבה הנאשמת להעביר את המסמכים לידי העיתונאי יוסי יהושע ולצורך זה העתיקה אותם לדיסק נשלף, אך העניין לא יצא לפועל. לאחר מספר ימים, בפגישה מקרית עם העיתונאי

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ת 17959-01-10 מדינת ישראל נ' קם

אורי בלאו, אותו לא הכירה באופן אישי, הצטרפה אליו לנסיעה לירושלים ובמהלכה הציעה לו את הדיסק הנשלף שהיה בתיקת. לאחר שקרא את המסמכים פנה אליה העיתונאי מספר פעמים להבהרת עניינים טכניים והיא הבהירה לו. כעבור זמן פרסם העיתונאי בעיתון "הארץ" מספר כתבות שמקורן באותם מסמכים.

בחודש דצמבר 2009 הוזמנה לחקירה בשב"כ. תחילה לא ידעה במה מדובר, ומשהובהר לה, שיתפה פעולה ומסרה הודאה מלאה ומפורטת. כן מסרה לחוקריה את המחשב הנייד שבו היו שמורים המסמכים. גם בחקירתה במשטרה נהגה באותו אופן והודתה בכל מעשיה. לעניין המניע, הסבירה הנאשמת בעדותה, כי הגם שבחקירותיה אמרה כי העתיקה את החומר מתוך מחשבה שיש בו דברים הראויים להתברר בבית-הדין הבינלאומי בהאג, לאמיתו של דבר, לא התכוונה לכך. לדבריה, באותם שלבים ביקשה לעטות אצטלה אידיאולוגית על מעשה טיפשי וחסר אחריות, שעה שבפועל לא היה בכך כל אמת. הנאשמת הדגישה, כי לכל אורך הדרך המשיכה לשתף פעולה עם הרשויות, לרבות המאמצים להביא להתזרתו של העיתונאי לישראל.

באשר לעיסוק התקשורתי במשפטה, ציינה, כי סומנה כאויבת הציבור והתנכלו לה ולחוריה. לדבריה, תויגה כ"מרגלת" או כ"בוגדת" וקראו להטיל עליה עונש מוות.

טיעוני הצדדים

8. בטיעוניהם לעונש הוליכו הפרקליטים את נימוקיהם לשני קצוות הענישה, כשכל אחד מהם חותר לשכנענו בחלימותו של העונש כפי עמדתו.

טיעוני התביעה

9. בעתירתה להטיל על הנאשמת עונש מאסר-ארוך ומשקעותי בצירוף מאסר על תנאי וקנס, עמדה ב"כ המאשימה על ההיבטים המשויים למעשי העבירה את חומרתם המופלגת. בנימוקה להחמרת דינה של הנאשמת הדגישה את חשיבות הפן של הרתעת חרבים, במיוחד במציאות שבה לחיילים רבים, גם בדרגות נמוכות, יש נגישות לחומר מסווג בכל רמות הסיווג. להשקפתה, מקום בו האמון בחיילים מהווה את אחת מאושיות היסוד עליהן נשען הצבא, הפרתו הבוטה מחייבת תגובה עונשית חריפה.

ב"כ המאשימה ביקשה לדחות את טענת הנאשמת, לפיה מדובר בטעות חד-פעמית, טענה העומדת, להשקפתה, בסתירה למכלול גסיבות ביצוע העבירות: החל בתכנון המוקדם ואגירת המסמכים, צריבתם והעתקתם, דרך נטילם והחזקתם משך תקופה ממושכת ללא אמצעי אבטחה נאותים וכלה בהעברתם למי שאינו מוסמך להחזיקם וסיוע בפענוחם.

עמוד 5 מתוך 12

255

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 17959-01-10 מדינת ישראל נ' קם

פן נוסף לחומרה נעוץ, לטעמה, בנסיבות התזקת המסמכים ומסירתם; כך למשל, התקליטור אליו הועתקו המסמכים אבד, המחשב של הנאשמת בו אוחסנו המסמכים לא היה מאובטח והנאשמת מסרה את המסמכים לעיתונאי שהכירה באופן שטחי בלבד, מבלי שתדע איזה שימוש יעשה בחומר. ככלל, טענה, התנהלות הנאשמת והתנהגותה לכל אורך הדרך "מדברים בעד עצמם" ומעידים על יחס המאופיין בחוסר אכפתיות מוחלט ובהפקרות עד כדי סיכון חיי אדם. עוד נדבך לחומרה רואה התביעה במניע למעשי הנאשמת. להשקפתה, המניע למעשים הינו אידיאולוגי בבסיסו ומשולב בשאיפה ורצון לפרסם את המסמכים. בציבור. כך גם עולה מחקירות הנאשמת בשב"כ ומהודאתה בכתב האישום המתוקן (ראו סעיף 33 לכתב האישום).

טיעוני ההגנה

10. בטיעוניו לעונש עתר הסנגור להסתפק בתקופת מעצר הבית הממושך בו שוהה הנאשמת, ולחלופין, להטיל עליה מאסר בפועל לתקופה שניתן לרצותה בעבודות שירות, בנוסף למאסר מותנה.

בדחות את שיקולי ההרתעה עליהם עמדה התביעה, טען, כי דווקא בעבירות מסוג זה אפקט ההרתעה אינו משמעותי ולכן אין בו כדי לשרת את מטרת הענישה: הניסיון מלמד, כי עבריינים המבצעים עבירות נגד ביטחון המדינה אינם נרתעים מענישה מחמירה, מה גם שהמקרים הידועים בתחום עבריינות זה ספורים ביותר ולא ידוע על מקרים נוספים שאירעו לאחר מעצרה של הנאשמת. לטעמו, עצם ניהולו של ההליך הפלילי בעניינה של הנאשמת והפומביות שניתנה לו, מהווים ענישה משמעותית בפני עצמה. קל וחומר בשים לב לכך, שלמעלה משנה וחצי שוהה הנאשמת בתנאי מעצר בית מוחלט ועתידה לוט בערפל. על אחת כמה וכמה, על רקע האווירה הציבורית העוינת וחוסר הפרופורציות הקיימת כלפיה. בהקשר זה הוסיף הסנגור וציין, כי היוניותה של עיתונות חופשית תלויה בכך שחומר מסווג בנושאים שיש לציבור עניין בהם, יועבר לידי התקשורת ויקבל פומבי. לעמדת ההגנה, להליך הנוכחי נודעת חשיבות דווקא בכך שחשף את הבעייתיות האינהרנטית של מתן גישה לסודות צבאיים לחיילים צעירים, שהתחקיר הביטחוני בעניינם מוגבל. מה עוד שבעקבות תקירה זו שופרו וחודדו נהלי אבטחת המידע הצבאיים ואכיפתם.

הסנגור שולל את הטענה בדבר קיומו של מניע אידיאולוגי במעשיה של הנאשמת. תעיד על כך העובדה שבחרה למסור את המידע לעיתונאי ישראלי שנתפס בעיניה כאדם אתראי. העובדה שבעבר פרסמה הנאשמת מאמר המגנה את תופעת הסרבנות לשירות צבאי ומצדד בקיומם של סכולים ממוקדים, מחזקת, לטעמו, טענה זו.

באשר לרמת הענישה, בייכ הנאשמת מבקש לאבחן או לתמוך בהתאמה את עניינה של הנאשמת למקרים אחרים כגון, גזרי הדין שנתנו בעניינם של מרדכי וענונו ותא"ל (מיל') יצחק יעקב.

עמוד 6 מתוך 12

256

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 17959-01-10 מדינת ישראל נ' קם

יתרה מזו. לטענתו, היו מקרים, עליהם למד מפרסומים בעיתונות, בהם נמסרו ידיעות לגורמים לא מוסמכים, בין אם מטעמים אידיאולוגיים ובין על דרך של רשלנות, שהיה בהם כדי לסכל פעילות צבאית, ואף על פי כן הם הסתיימו ללא הליך משפטי כלל. על כן, גם עניין זה שומה על בית המשפט לשקול לקולא במידת הדין.

הסנגור דחה את טענת המדינה בדבר "יודאות קרובה" לפגיעה בביטחון המדינה כתוצאה ממעשיה של הנאשמת. ראשית, מן הטעם שמסרה את המסמכים שהיו ברשותה לעיתונאי ותיק, אזרחי ישראל, הכותב דרך קבע בעיתון מכובד ולא הייתה לה כל סיבה לחשוד שבכוונתו לבצע פעולות שלא כדין במטרה לפגוע בביטחון המדינה.

שנית, גם במבחן המעשה אין כדי להעיד על "יודאות קרובה" לפגיעה בביטחון המדינה, שהרי הכתבות עברו את אישור הצנזורה, וכתבה אחת שאושרה לפרסום בטעות, נגזרה מבעוד מועד. הסנגור הוסיף ותקף את הדרך שבה פעלו גורמי החקירה קודם לחקירת הנאשמת ובמהלכה, הן כאשר המתנינו עד ליציאת העיתונאי מן הארץ בטרם זימנו את הנאשמת לחקירה והן כאשר בחקירתה הולכה הנאשמת שולל בכך שטאמר לה כי תכליתה היא בירור מקור המסמכים בלבד ולא העמדתה לדין. כמו כן הפנה אצבע מאשימה לשימוש שעשתה התביעה בניצול פומביות ההליך המשפטי הנוכחי כאמצעי לחץ להשבת העיתונאי ארצה.

דין

11. דומה, כי חומרתן של העבירות בהן הורשעה הנאשמת טבועה בהן מעצם מהותן. גם העולם הקצוב בצידן מבטא חומרה יתרה זו.

הנאשמת, בעת שירותה הצבאי, מתוקף תפקידה בלשכת אלוף הפיקוד, ניצלה באופן מחפיר את האמון שניתן בה ואת הנגישות הקלה שהייתה לה לחומרים ביטחוניים מסווגים ברמה הגבוהה ביותר. היא נטלה ללא רשות וללא סמכות כמות עצומה של מסמכים צבאיים, שעיון בתוכם מצביע על הסכנה האינהרנטית הגלומה בחשיפתם. המדובר, בין היתר, במסמכים העוסקים בנושאים רגישים ומסוכנים כגון, פריסת כוחות צה"ל; סדר הכוחות של צה"ל, הערכות מצב ויעדים שונים של הצבא, הנמצאים בלב לבו של ביטחון המדינה ושלוש אזרחיה. לא נזים אם נאמר שפרסומם היה עלול להיות הרק אסון.

נצביע בקצירת האומר על המרכיבים המרכזיים המציבים את מעשי הנאשמת באחת הדיטות הגבוהות של סולם החומרה.

ראשית, מדובר בכמות כמעט בלתי נתפסת של 2,085 מסמכים, שהנאשמת העתיקה לתקליטור, ואשר מקורם בגורמים שונים בצה"ל ומצוי בהם ידע מקצועי ומודיעיני, ביניהם, 700 מסמכים

עמוד 7 מתוך 12

257

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 10-01-17959 מדינת ישראל נ' קם

המסווגים כ"סודי ביותר" ויתרתם כ"סודי". המסמכים עוסקים בנושאים חיוניים ביותר בתחומי הביטחון והצבא.

שנית, התקליטור שממנו העבירה את הנתונים למחשבה האישי וכן תקליטור המצגות, לא נמצאו עד עצם היום הזה. מכך משתמעות השלכות של אפשרות הגעתם לידיים זרות או עיונות. יש להדגיש, כי גם המחשב של הנאשמת, שעבר איתה מבית הוריה לדירה אחרת, לא היה מאובטח וחובר לאינטרנט בלא כל הצמנה של ממש. ספק רב אם מצב העניינים במחשבו של העיתונאי שאליו הועברו המסמכים, היה שונה.

שלישית, אין לדעת אם המידע שהוציאה הנאשמת מצא דרכו לידי גורם זר, עוין או שאינו עוין. העובדה שלא התרחש אירוע חריג חרף חלוף הזמן, אין בה רבותא. אין חולק, שמספר גדול של מסמכים על פי תכנס דנים בסוגיות ונתונים בעלי חשיבות אסטרטגית מן המעלה הראשונה, וככאלה יש להם פוטנציאל היכול להשלק על הערכות מודיעיניות, על תכניות ארוכות טווח ועל תכניות מגירה מבצעיות. לא ניתן לקבוע מהו הערך המוסף שבמידע אותן הוציאה הנאשמת עבור גורמים זרים ובדרך שההערכות הנסמכות עליו אינן בנמצא. ייתכן, ומידע, ולו גם טריוויאלי, המצוי באחד מן המסמכים, יהא בעל חשיבות משמעותית לגורם עוין כדי לאושש או לסתור נתון או הערכה שיש בידו. לפיכך, לצורך קביעה כי מידע מסוים הינו בעל פוטנציאל לפגיעה בביטחון המדינה די בכך שתוכנו עלול לפגוע ואין צורך להוכיח קיומה של פגיעה ממש.

רביעית, יש במעשים משום מעילה באמון וניצול ציני של האפשרות הקלה, בשל אותו אמון, ליטול ללא דשות מסמכים האסורים בנטילתם. זוהי הפרה של כל נורמה במערכת הבנויה על אמון הדדי ומשום כך ראויה לגינוי.

אם צה"ל לא יוכל לתת אמון בחיילים המשרתים ביחידות השונות והנחשפים מתוקף תפקידם לנושאים רגישים, הוא לא יוכל לתפקד כצבא סדיר, הבנוי על חיילים בשירות סדיר.

על חומרתם המופלגת של המעשים, עמדה כבי' השופטת פרוקציה בעת שדנה בבקשה לעצור את הנאשמת עד תום ההליכים, וכך אמרה:

"בראש וראשונה, הם עשויים לפגוע פגיעה של ממש באינטרסים חיוניים של המדינה בהיבטים ביטחוניים וצבאיים. שנית, הם מערערים נורמות פליליות בסיסיות הקשורות בחובות סדירות החלות על כל אדם המועסק במערכת השירות הציבורי, ובמיוחד על מי שמשרת במערכות הביטחון, שבהן לחובות אלה מעמד ומשמעות מיוחדים; ושלישית, יש במעשים המיוחסים למשיבה משום הפרה מהותית של נורמות המשמעת בצבא, ופגיעה עמוקה באמון

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 17959-01-10 מדינת ישראל נ' קם

הבטיסי המתחייב ביחסי מפקדים ופקודים, שבלעדיו רמת תפקודת של המערכת הצבאית והביטחונית היפגע פגיעה קשה... יהיו אשר יהיו המניעים האמיתיים, המעשים המיוחסים למשיבה מצביעים, לכאורה, על עיוות פנימי עמוק בתפוסת חובותיו של חייל כלפי המערכת הצבאית אותה הוא נדרש לשרת, וסטייה חמורה מאחריות בסיסית שאזרח חב כלפי המדינה אליה הוא משתייך. עשיית דין עצמית של חייל, ממניע כזה או אחר, שסופה נטילה בהיחבא של אלפי מסמכים, שחלקם מסווגים בדרגות סודיות גבוהות ביותר, מטירתם לצורך פרסומם ברבים, תוך הפרת חובות סודיות בסיסיות, ותוך נטילה מודעת של סיכון ממשי לפגיעה באינטרסים בטחוניים חיוניים, מהווה הפרה של נורמות פליליות ומשמעותיות מנהליות ביותר. עשיית דין עצמית במידע מסווג וסודי ביותר הנוגע למערכת הביטחונית טומנת בחובה סכנה פנימית עמוקה. הותרת ההחלטה בידי חייל או אזרח מן השורה מה יעשה במידע סודי של רשות שלטונית, ובמיוחד של רשות בטחונית – האם הוא יישמר בידי הרשות, או יתפזר ויצא משליטה – עלולה לסכן אינטרסים חיוניים של המדינה ולערער מן היסוד את מבנה המערכות וכללי המשמעת המחייבים במסגרתן"

(בש"פ 1159/10 מדינת ישראל נ' ענת קם, פסקאות 13-14, 14.04.10)

12. ביי"כ הצדדים טענו ארוכות באשר למניע שגרם למעשיה של הנאשמת. הנאשמת עצמה טענה בעדותה, כי המעשים נעשו מתוך טיפשות וחוסר הבנה של צעירה שטרם בגרה ואישיותה עדיין לא עוצבה. היא לא התכחשה לדברים שאמרה בחקירתה בדבר קיומו של מניע אידיאולוגי, אך בדיעבד היא סבורה שהייתה זו התרברבות גרידא, או למצער, רצון לשוות למעשה גוון הגיוני כלשהו. כיום, מנקודת מבט בוגרת יותר, מסקנתה, שהיה זה לא יותר ממעשה טיפשי, נעדר כל מניע.

נדגיש, כי הנאשמת, הן בחקירותיה והן בהודאתה בפנינו על פי כתב האישום המתוקן, אישרה שהמניע לנטילת המסמכים הוא בעיקרו אידיאולוגי, וכך אנו קובעים. בהקשר זה, לא נתעלם מהאמור בתסקיר שירות המבחן, לפיו קיים היבט נוסף הנובע מאישיותה של הנאשמת, על רקע כישלונותיה החוזרים במסגרת השירות הצבאי.

לגבי משקל המניע האידיאולוגי על מידת ההתמרה בעונש, יפים הדברים שנאמרו בע"פ 665/79, אלי בן ג'ימס הזאב נ' מדינת ישראל פד"י לד' (1), 319, וכך נאמר שם:

עמוד 9 מתוך 12

259

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 10-17959-01 מדינת ישראל נ' קם

"בדרך כלל עבירות מתוך מניעים אידיאולוגיים מבוצעות על ידי אנשים בעלי עבר נקי ולעיתים קרובות בעלי תכונות אישיות חיוביות והחברה לא תוכל להגן על עצמה מפני הסכנות לשלום הציבור הטמונות בעבירות המבוצעות ממניעים כאלה, אם לא יוטלו עונשים משמעותיים"

בענייננו, אין מדובר במעידה אקראית וחד-פעמית, בבחינת איבוד רגעי של שיקול הדעת. המדובר בשרשרת של פעולות, שבכל שלב ושלב שלהן יכלה הנאשמת לסגת מביצוען. לשון אחר, האופן והשיטתיות בהם פעלה מצביעים על מעשים מתוכננים ומוזעים, שבסיומם מטרה, היא הקדישה לביצוע המעשים זמן, מחשבה, תכנון והכנה ואף השתמשה בשירותם של אחרים על מנת להוציאם אל הפועל. בתהליך הארוך והתמושך של הוצאת המעשים מן הכוח אל הפועל עמדו לפניה אין ספור אפשרויות והרבה הזדמנויות להימלך בדעתה ולחדול ממעשיה, אך הנאשמת בחרה שלא לעשות כן. די לשוב ולתאר את מסכת המעשים כדי להעיד על אופיים המתמשך וללמוד על נחישותה להמשיך בדרכה להשיג את המטרה של הפצת המידע.

הנאשמת נטלה קבוצת מסמכים עצומה ובלתי ממוקדת והעתיקה אותם באופן שיהיה גישה לשימושה.

לאחר מכן העבירה את המסמכים מהתקליטור (שלא נמצא עד היום) למחשב הביתי וממנו לדיסק נשלף.

היא בחרה עיתונאי, שלו ביקשה להעביר את המסמכים, ומשלא צלח הדבר בידה מסרה אותם לעיתונאי אחר, שהכירה באקראי רק באותו יום.

היא ניהלה מספר שיחות עם העיתונאי טרם פרסום הכתבת וסיפקה לו הבהרות והסברים. הפעולות האחרונות בוצעו שנה לאחר שחרורה, כשבשום שלב לא עלה בדעתה של הנאשמת להשמיד את האינפורמציה שהייתה ברשותה, או להעבירה בעילום שם למקום ממנו נלקחו שלא כדין. בנסיבות אלה, קשה לקבל את טענתה כי מדובר במעשה אחד נמהר שנעשה בקלות דעת וללא מחשבה תחילה.

ההגנה מצידה העלתה כנימוק לקולא את נהלי הבטיחות והביטחון הרופפים והרשלניים ששררו בלשכה שלשיטתה הם שאפשרו לנאשמת לפעול בקלות, כפי שפעלה.

עוד טענה ההגנה, כי שיקול הדעת בשיבוץ הנאשמת לקה בחסך, שכן לאחר הדחתה מקורס קצינות פוחמת "חוסר מערכתיות" הוצבה ללשכה שמטפלת בנושאים ביטחוניים רגישים ביותר.

טענה זו, של "לא עכברא גנב אלא חורא גנב" (מסכת גיטין, דף מה), מוטב היה לולא נשמעה. המערכת הצבאית כולה בנויה על שרותם של אנשים צעירים וחדורי מוטיבציה, המשמשים בתפקידים מורכבים וסודיים, מתוך הכרה וניסיון רב שנים כי ניתן לתת בהם אמון ולאפשר להם גישה גם למידע חסוי בסיווגים הגבוהים ביותר. על הנחת יסוד זו מושתת השירות הצבאי כולו.

עמוד 10 מתוך 12

260

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 17959-01-10 מדינת ישראל נ' קס

לא ניתן לערוך תחקיר אישיותי אפקטיבי לכל חייל וחייל בשירות הסדיר. באשר לדרך הפצת המידע, לא יכולה להיות מחלוקת, כי מעת שהותרה גישה למידע רגיש, ניתן להפיצו בדרכים מגוונות. נהלי אבטחת מידע קשיחים מדי עלולים להכביד על יעילות הפעולות של המערכת. לפיכך, מצופה מחייל המשרת בצה"ל שימלא תפקידו מתוך תחושה של נאמנות לביטחון המדינה ולערכי הסוד שלה וידע לשים לעצמן סייגים ומחסומים מדליפת חומר שהגיע אליו במסגרת אותו אמון שנתנו בו רשויות הצבא. לא ניתן למנוע באופן מוחלט מבני אדם, המחזיקים בהרשאה כדין במידע סודי, מלהעבירו לגורמים שאינם בעלי הרשאה, יהא הכלי הטכני אשר יהא.

קשה לחשוך בנאשמת, בוודאי בהתחשב ברמת האינטליגנציה בה ניחנה, שלא הבינה את האיסור המובנה שבהוצאת מידע מסווג מרשות צה"ל, לידיה הפרטיות. קשה עוד יותר להשתכנע שלא הבינה את המשמעות, ההשלכות והסכנה של העברת המידע העצום לידי עיתונאי לשם פרסומו. ראינו את הנאשמת על דוכן העדים, שמענו את עדותה והתרשמנו מיכולותיה האינטלקטואליות, מהבנתה את סוג החומרים בהם טיפלה ומהתמצאותה בהם. טענתה כי מדובר במעשה של טיפשות גרידא מיתממת היא, והינה ניסיון מאוחר ולא משכנע לחזור בה מההודאה המפורשת ולתרוץ לעצמה ולאחרים את המעשים שלא ניתן בשום דרך להצדיקם.

13. נסיבות נוספות לקולא, שאותן אנו לוקחים בחשבון, בבואנו לגזור את מידת העונש הראויה, הן אלו:

הנאשמת ביצעה את העבירות בהיותה כבת 20, אישה צעירה שאישיותה הבוגרת טרם הבשילה. הנאשמת מעולם לא הסתככה בפלילים ואין לחובתה כל הרשעה. הנאשמת הודתה במעשים כבר בחקירתה הראשונה, שיתפה פעולה עם החוקרים והעמידה לרשותם את המחשב שבו היו מצויים כל המסמכים. כן סיעה כמיטב יכולתה לנסות ולאתר את הדיסק חסר, הגם שזה לא נמצא עד היום. יודגש, כי בשלב החקירה לא היה ידוע לרשויות החקירה מהם מסמכים שנלקחו על ידה, מה היקפם ואילו מסמכים הועברו לעיתונאי. עוד יש לזקוף לזכותה את הודאתה בפנינו בכתב האישום המתוקן, הודאה שחסכה ניהול של הליך הוכחות ארוך וממושך. הנאשמת שוהח מזה כשנתיים במעצר בית מוחלט, ורק לאחרונה הוקלו תנאיו באופן שמאפשר לה לצאת למספר שעות מהבית, אך לא לצאת לעבודה. כמו כן, הסיכוי שהנאשמת תהיה מעורבת בעתיד בעבירות דומות הינו נמוך ביותר.

לא ראינו להתייחס לטענות ההגנה בדבר נזקים שנגרמו לנאשמת בעקבות הפרסומים בתקשורת. בהיעדר ראיות אין אנו יודעים על כך, אך אנו מניחים שככל שהיו פרסומים הם בחלט לא היטיבו עם הנאשמת ומשפחתה.

עמוד 11 מתוך 12

261

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

30 אוקטובר 2011

תפ"ח 17959-01-10 מדינת ישראל נ' קם

14. לאחר ששקלנו את כל השיקולים הצריכים לעניין, באיוון הכולל שבין השיקולים לחומרה ולקולא, הננו מטילים על הנאשמת את העונשים הבאים:

- א. 54 חודשי מאסר בפועל.
- ב. 18 חודשי מאסר על תנאי, שתוך שלוש שנים מיום שחרורה מהכלא לא תעבור עבירות לפי פרק ז' לחוק.
- ג. בנסיבות העניין ולאור גילה של הנאשמת החלטנו להימנע מהטלת קנס.

הודע לנאשמת על זמיתה לערער תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ב' חשוון תשע"ב, 30 אוקטובר 2011, במעמד הצדדים.

 רענן בן-יוסף, שופט

 מרים דיסקין, שופטת

 נורית אחיטוב, שופטת
 אב"ד

עמוד 12 מתוך 12

262